

ಹೆಸರಾಂತ ಪಿಟೀಲು ವಾದಕ, ವಿದ್ವಾಂಸರ ಮೆಚ್ಚಿನ ಶಿಕ್ಷಕರೂ ಆದ ಮಹದೇವಪ್ಪನವರು, ಮೈಸೂರಿನ ಸಮೀಪದ ಮುದಿಗುಂಡಮ್ ಎಂಬ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದವರು. ತಂದೆ ಸುಬ್ಬಣ್ಣನವರು ಹಾರ್ಮೋನಿಯಮ್ ನುಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಹುಟ್ಟುತ್ತಲೇ ಸಂಗೀತದ ವಾತಾವರಣವಿದ್ದು ಅವರನ್ನು ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಸಂಗೀತ ಕೂಗಿ ಕರೆೆಯಿತು. ಚಿಕ್ಕ ಹುಡುಗನಿದ್ದಾಗಲೇ ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಅಭಿನಯಿಸುವ ಅವಕಾಶ. ನಂತರ ಕೊಳ್ಳೇಗಾಲದ ನಾರಾಯಣಸ್ವಾಮಿಯವರ ಬಳಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಸಂಗೀತ ಮತ್ತು ಪಿಟೀಲು ಕಲಿಕೆ. ಬಳಿಕ ಖ್ಯಾತ ಟಿ. ಚೌಡಯ್ಯನವರ ತಮ್ಮ ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಯ್ಯನವರ ಬಳಿ ಶಿಷ್ಯರಾಗಿ ಕಲಿಯುವ ಅವಕಾಶ ಇವರದಾಯಿತು.

ಮೈಸೂರಿಗೆ ಬಂದು ಗುರುಕುಲದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಮೆಚ್ಚಿನ ಗುರುಗಳ ಬಳಿ ಅಭ್ಯಸಿಸಿದರು. ಹೀಗೆ ಒಂದು ಪುಟ್ಟಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ಇವರ ಸಂಗೀತ ಸಾಧನೆ, ಮುಂದೆ ತನ್ನಿಬ್ಬರು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದ ಪಿಟೀಲು ವಾದಕರನ್ನಾಗಿ ತಯಾರಿ ಮಾಡಿದ ಖ್ಯಾತಿ ಇವರದಾಗಿದೆ. ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಿ 25ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಇವರು ಪ್ರೊಫೆಸರ್ ಆಗಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ರಾಜ್ಯ ಸಂಗೀತ ವಿದ್ವಾನ್, ಚೌಡಯ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಸಂಗೀತ ವಿದ್ವಾನ್, ರಾಜ್ಯೋತ್ಸವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಗಾನವಿದ್ಯಾವಾರಿಧಿ, ಕರ್ನಾಟಕ ಕಲಾಶ್ರೀ, ನಾದಬ್ರಹ್ಮ ಮುಂತಾದ ಬಿರುದು ಸನ್ಮಾನಗಳು ಇವರನ್ನು ಅರಸಿ ಬಂದಿವೆ.

ತಮ್ಮ ವಯೋಲಿನ್ ಪಯಣದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ, 'ನಾನು ನಮ್ಮ ಊರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಡ್ರಾಮ ಕಂಪನಿಯ ಕಲೀತಿದ್ದೆ, ಆಗ ನಂಗ ಸಂಗೀತದ ಮೇಲೆ ಆಸಕ್ತಿ ಏನೂ ಇರ್ಲಿಲ್ಲ. ಕಂಠ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು ಅಂತ ಸ್ಕೂಲಲ್ಲಿ ಹಾಡು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೆ. ಡ್ರಾಮ ಕಲಿಯುವಾಗ ಬಾಲ ರಾಜನ ಪಾತ್ರಕ್ಕೆ ಒಬ್ಬ ಹುಡುಗ ಬೇಕಿತ್ತು. ನಮ್ಮ ತಂದೆಗೆ ಡ್ರಾಮಾಗೆ ನನ್ನ ಕಳಿಸಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಆದ್ರೂ ಒತ್ತಾಯದ ಮೇರೆಗೆ ಕಳಿಸಿದರು. ಕಂಠಾನೂ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು. ಆ ಡ್ರಾಮಾದಲ್ಲಿ ಹಾಡಿದೆ. ನಾನು ಹೇಳಿರೋದು 50 ವರ್ಷದ ಹಿಂದಿನ ಮಾತು. ಆಗ ನಾನಿನ್ನೂ ಲೋಯರ್ ಸೆಕೆಂಡರಿಯೇ ಓದುತ್ತಿದ್ದೆ. ನನ್ನ ಹಾಡು ಕೇಳಿದವರೆಲ್ಲಾ ಅಯ್ಯೋ ವಾಯ್ ಎಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ ಅಂತಿದ್ದು. ಹಾಗಾಗಿ ನನಗೆ ಸಂಗೀತ ಕಲಿಸಬೇಕು ಅಂತ ನಿರ್ಧಾರ ಮಾಡಿದ್ದು. ಆಗ ಕೊಳ್ಳೇಗಾಲದಲ್ಲಿ ನಾರಾಯಣಸ್ವಾಮಿ ಅಂತ ಸಂಗೀತದ ಮೇಷ್ಟ್ರಿದ್ದು. ಅವು ಹತ್ರ ಸೇರ್ಪಡೆ. ಅಲ್ಲಿ 4-5 ವರ್ಷ ಕಲಿತೆ. ಒಂದು ವಯಸ್ಸು

ಬಂದಾಗ ಗಂಟಲು ಒಡಿಯತ್ತೆ. ನಂಗೂ ಹಾಗೇ ಆಯ್ತು. ಆಗ ವಯೋಲಿನ್ ಕಲಿ ಅಂದ್ರು. ಅದನ್ನೂ ಚೆನ್ನಾಗೇ ಕಲ್ತು ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡ್ಡೆ.

ಒಂದು ಸಲ ಕೊಳ್ಳೇಗಾಲಕ್ಕೆ ಟಿ.ಚೌಡಯ್ಯನವರ ತಮ್ಮ ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಯ್ಯ ನವರು ಕಚೇರಿ ನಡೆಸಕ್ಕೆ ಬಂದ್ರು. ವಯೋಲಿನ್ ನುಡಿಸುವವರು ಬರಲಿಲ್ಲ. ಹಾಗಾಗಿ ನನ್ನ ನುಡ್ತು ಅಂದ್ರು. ನುಡಿಸಿದೆ. ತುಂಬಾ ಇಷ್ಟ ಆಯ್ತು ಅವರಿಗೆ. ಇಲ್ಲೇನ್ ಮಾಡ್ಡೀಯಪ್ಪ, ಮೈಸೂರಿಗೆ ಬಾ, ಅಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ವಿದ್ವಾನ್ ಆಗ್ತೀಯ ಅಂದ್ರು. ಮೈಸೂರಿಗೆ ಬಂದೆ. ಹೀಗೆ ಶುರುವಾಯ್ತು ನನ್ನ ಸಂಗೀತದ ಪಯಣ. ವಯೋಲಿನ್ ಕಲಿತ ಮೇಲೆ ಮೈಸೂರು ವಿವಿಯಲ್ಲಿ ವಯೋಲಿನ್ ಪ್ರೊಫೆಸರ್ ಕೂಡಾ ಆದೆ. ನನ್ನೆರಡು ಮಕ್ಕಳನ್ನೂ, ಮೊಮ್ಮಗನನ್ನೂ ಪಿಟೀಲು ವಾದಕರನ್ನಾಗಿ ತಯಾರು ಮಾಡಿದೆ' ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ ಮಹದೇವಪ್ಪ.

ಅವರ ಕಂಠ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು. ಕೊಳ್ಳೇಗಾಲದಲ್ಲಿ ನಾರವಳ್ಳಿಸ್ವಾಮಿ ಅನ್ನುವವರ ಬಳಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಸಂಗೀತ ಕಲಿತರು. ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕಲಿತು ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿದರು. ಆದರೆ, 15-16 ವಯಸ್ಸಾದಾಗ ಗಂಟಲು ಒಡಿತು. ಅವರ ಗುರುಗಳು ಪಿಟೀಲು ವಾದಕರೂ ಆಗಿದ್ದರಿಂದ, ಗಂಟಲು ಸರಿಯಾಗುವವರೆಗೂ ಪಿಟೀಲು ಕಲಿ ಅಂದ್ರು. ಸ್ಕೂಲ್ ಗೀಲ್ ಎಲ್ಲಾ ಬಿಟ್ಟು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸಂಗೀತದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡರು.

ನಾಟಕದಲ್ಲೂ ಎತ್ತಿದ ಕೈ

ಮಹದೇವಪ್ಪನವರು ನಾಟಕದ ಅಭಿನಯದಲ್ಲೂ ಎತ್ತಿದ ಕೈ. ಅವರ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲೊಮ್ಮೆ ನಡೆದ ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಬಾಲರಾಜನ ಪಾತ್ರ ಮಾಡಕ್ಕೆ ಒಂದು ಹುಡುಗ ಬೇಕಿತ್ತು. ಇವರ ಕಂಠಸಿರಿ ಚೆನ್ನಾಗಿದ್ದಿದ್ದು ಕಂಡು, ಅವರನ್ನು ಸೆಲೆಕ್ಟ್ ಮಾಡಿದ್ದು. ಸಂಗೀತ ಬರತ್ತಾ ಅಂದ್ರು, ಒಂದು ಸಿನಿಮಾ ಹಾಡು ಹೇಳು ಅಂದ್ರು. ಇವರು ಹಾಡಿದರು, ಅವರಿಗೆ ತುಂಬ ಮಿುಟ ಆಯ್ತು. ಇವರ ಅಭಿನಯ ಮತ್ತು ಹಾಡಿದ ಹಾಡು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಇಷ್ಟ ಆಯ್ತು. ನನ್ನ ಹಾಡಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಒನ್, ಮೋರ್ ಸಿಕ್ತು' ಎಂದು ಹೆಮ್ಮೆಯಿಂದ ನೆನೆಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಮಹದೇವಪ್ಪನವರನ್ನು ಆಗ ಡ್ರಾಮಾ ಮೇಷ್ಟ್ರು, ಅವರ ತಂದೆ ಬಳಿಯೆಂದು, ಇವನ ಕಂಠ ಎಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ, ಇವನಿಗೆ ಸಂಗೀತ ಕಲಿಸಿ, ಕೊಳ್ಳೇಗಾಲದಲ್ಲಿ ನಾರವಳ್ಳಿಸ್ವಾಮಿ ಅಂತ ಸಂಗೀತದ ಮೇಷ್ಟ್ರಿದಾರೆ ಅವರ ಹತ್ರ ಸೇರ್ಪೆ ಅಂದ್ರು, ಹಾಗಾಗಿ ಸಂಗೀತ ಸಹ ಇವರಿಗೊಲಿಯಿತು.

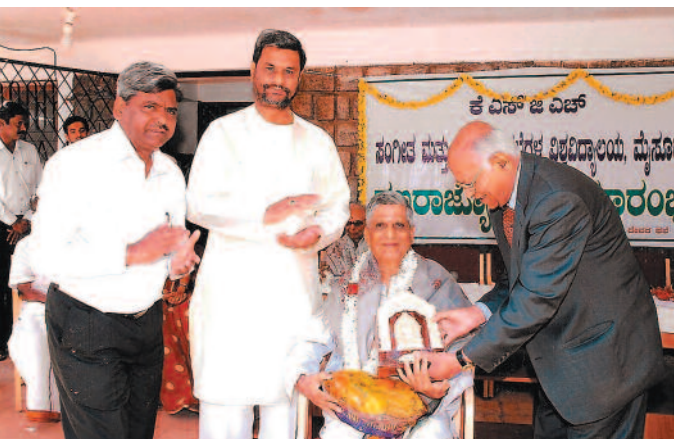
ಅವರು ದೊಡ್ಡ ವಿದ್ವಾಂಸರು. ನನ್ನ ಕಂಠ ತುಂಬಾ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು. ಅವರಿಗೆ ನನ್ನ ಕಂಠ ತುಂಬಾ ಇಷ್ಟ. ಮೈಸೂರು ಸುತ್ತೂರು ಮಠದಲ್ಲಿ ಊಟ, ಅವರ ಮನೆಲಿ ಇರಕ್ಕೆ ಜಾಗ ಎಲ್ಲಾ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟು ನೋಡ್ತೊಂಡ್ರು. ಬೇರೆಯವರೆಲ್ಲಾ 4-5 ಸರ್ತಿ ಹೇಳಿಸಿಕೊಳ್ಳೋದನ್ನ ನಾನು ಒಂದೇ ಸಲಕ್ಕೆ ಕಲ್ತು ಒಪ್ಪಿಸಿದ್ದೆ. ಕೆಲ ವರ್ಷಗಳ ಬಳಿಕ ನಂಗ ಗಂಟಲು ಒಡೆದು ಹಾಡಕ್ಕೆ ಆಗಿರ್ಲಿಲ್ಲ. ಆಗ ಅವರು ವಯೋಲಿನ್ ಮೇಷ್ಟ್ರು ಆಗಿದ್ದರಿಂದ, ವಯೋಲಿನ್ ಕಲಿಸಕ್ಕೆ ಶುರು ಮಾಡಿದ್ದು. ತಾನ, ರಾಗ, ಪಲ್ಲವಿ ಎಲ್ಲದರ ಜ್ಞಾನ ಅವರಿಂದ ಸಿಕ್ತು' ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ ಈ ವಿದ್ವಾಂಸ.

ತಮ್ಮ ಬಾಲ್ಯ ಮತ್ತು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ, ಲೋಯರ್ ಸೆಕೆಂಡರಿಯೇ ಸ್ಕೂಲ್ ಬಿಟ್ಟಿಟ್ಟೆ. ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಡಿಗ್ರಿ ತೊಗೊಳ್ಳಬೇಕು ಅಂತಿರ್ಲಿಲ್ಲ. ಸಂಗೀತದಲ್ಲಿ ಮುಂದೆ ಬರೋದು ಮುಖ್ಯ ಇತ್ತು. ಮೈಸೂರಿಗೆ ಬಂದು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕಲ್ತು ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡ್ಡೆ, ಒಳ್ಳೆ ಹೆಸರು ಬಂತು. ಆಗ ನನ್ನನ್ನ ಮೈಸೂರು ವಿವಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರೊಫೆಸರ್ ಆಗಿ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡ್ರು. ಅಲ್ಲಿ 25 ವರ್ಷ ಕೆಲ್ ಮಾಡ್ಡೆ. ನನ್ನ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮನೆಲಿ ದಿನಾಲೂ ಸಂಗೀತ ಕೇಳುತ್ತಾ ಕೇಳುತ್ತಾ ಸಂಗೀತದ ಮೇಲೆ ಒಲವು ಮೂಡ್ತು. ಎಳೆ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲೇ ಸಂಗೀತ ಕಲಿಸಲು ಶುರು ಮಾಡ್ಡೆ. ನಾಗರಾಜ್ ಮತ್ತು ಮಂಜುನಾಥ್ ಇಬ್ಬರೂ ಪಿಟೀಲಿನಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಹೆಸರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದು ಮಹದೇವಪ್ಪ ಅವರ ಹೆಮ್ಮೆಯ ನುಡಿ.

'ಒಂದ್ರು, ಕೆ.ಆರ್.ನಗರದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಕಛೇರಿ ಏರ್ಪಡಿಸಿದ್ದು. ವೇದಿಕೆ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತ್ಕೊಂಡು ಪಿಟೀಲು ನುಡಿಸಲು ಶುರುಮಾಡ್ತಾಗ, ಏನಿದು ಹಾಡು ಹೇಳಿ ಅಂದ್ರು ಕುಯ್ಯಕ್ಕೆ ಶುರು ಮಾಡಿದ್ದು, ಸ್ವಾಮೀ ಹಾಡು ಹೇಳಿ ಅಂದ್ರು. ಸರಿ ಅಂತ, 'ರಾಮ ನನ್ನ ಬ್ರೋವರಾ' ಹಾಡಿದೆ. ಆಗ ಅವರು 'ಸ್ವಾಮೀ ಈಗ್ಗೂ ನಮಗೆ ಏನೂ ಅರ್ಥ ಆಗಿಲ್ಲ ಅಂದ್ರು. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿ ಅಂದ್ರು. ಇನ್ನೊಬ್ಬ, ಸ್ವಾಮೀ ನಿಂತೊಂಡು ಹೇಳಿ ಅಂದ. ಸರಿ ನಿಂತೊಂಡು, ಅರ್ಥ ಹೇಳ್ತಾ ಹಾಡು ಹೇಳ್ತೆ..' ಹೀಗೆ ಕಛೇರಿಯಲ್ಲಿ ಅರ್ಥ ಹೇಳ್ತಾ ಹಾಡಿದ್ದು ಮರೆಯಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.

ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ 'ವಿದ್ವಾನ್' ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಸ್ವೀಕರಿಸುವ ಕ್ಷಣ.

ಮೈಸೂರು ವಿವಿಯಲ್ಲಿ ಗೌರವ ಸ್ವೀಕಾರ